



Kiimingin - Jäalin
vesienhoitoyhdistys



Vuosis kokous

15.3.2023

Jäalinmaja



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013



Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus



metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI



Palautetaan mieleen Jäälänjärven pulmat 2011



- ☐ Löyhä pohjasedimentti
 - kiintoainesta valunut vuosikymmeniä
 - kiintoaine = rautasaostumaa
- ☐ Sinilevä ja limalevä
 - kiintoaineen mukana ravinteita
 - ranta-alueen kuormitusta
 - sisäinen kuormitus:
 - pohjalle laskeutuneet ravinteet palaavat veteen
 - särkikalat voimistavat ilmiötä
- ☐ Särkikaloja liikaa





Uintihaitat poistuneet, kalakanta kunnossa

- Ei sinilevähaittaa 2015 jälkeen
- Limalevästä ei juuri haittaa
- Särjet vähentyneet, ahvenet kasvaneet
- Kosteikot vähentävät tuloveden ravinteita

Reduktiot:

- liukoinen typpi 60 – 90 prosenttia
- liukoinen fosfori 10 – 25 prosenttia

Ongelma: tuloveden rauta –humus kiintoaine!

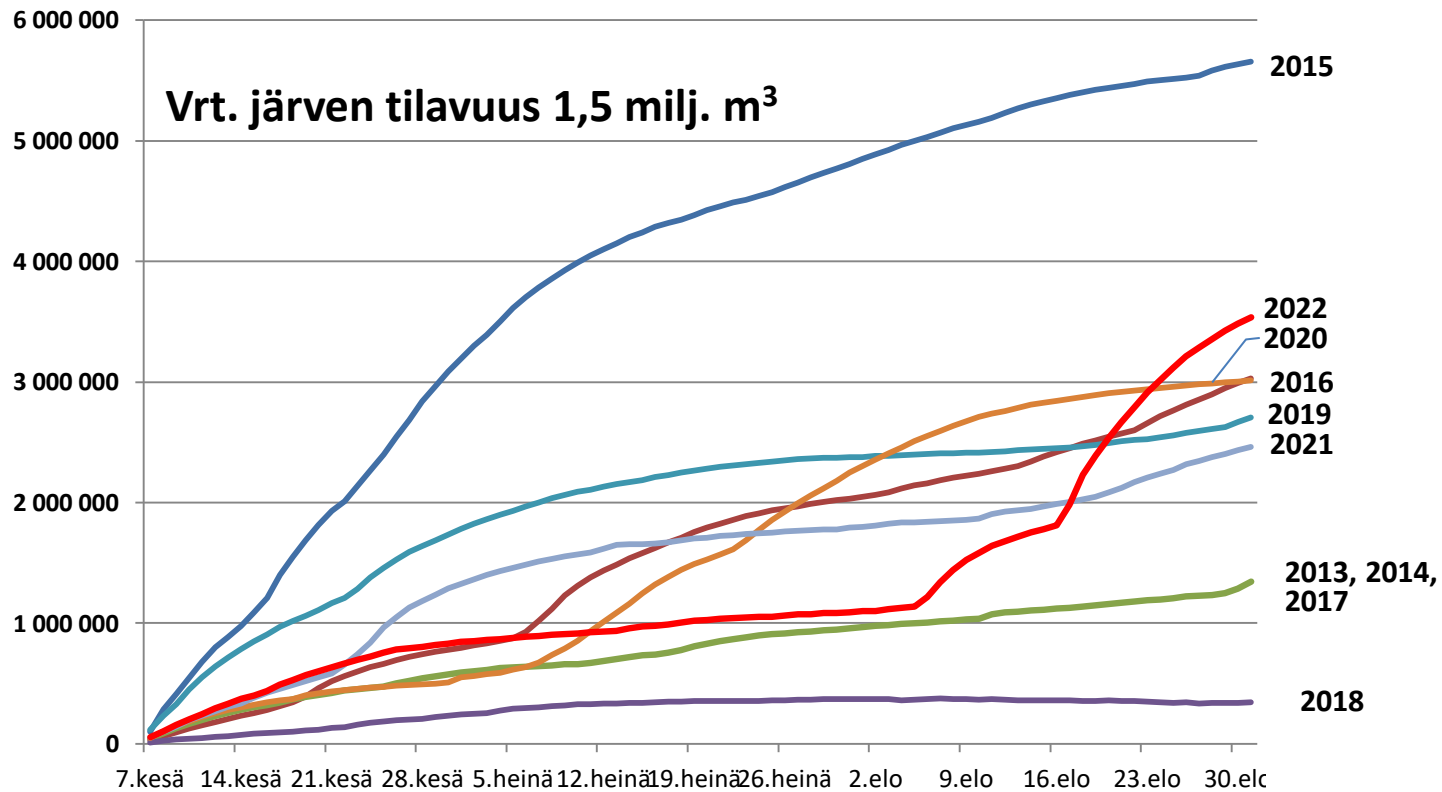
Mutta:

- Järviallas toimii
- Tutkimukset jatkuvat



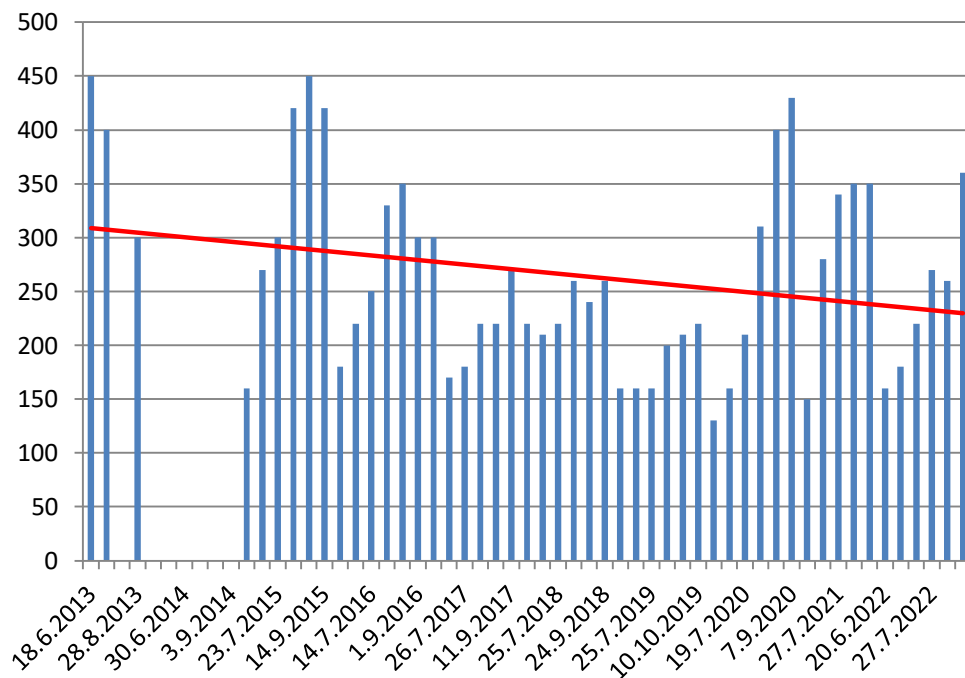


Loppukesän sateet tummensivat veden





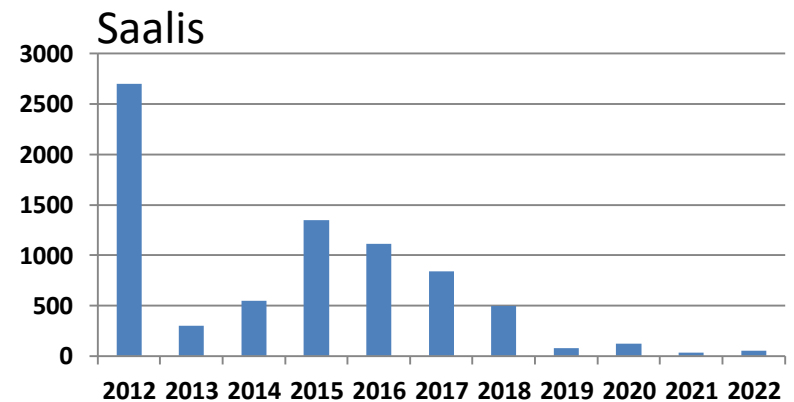
Järven väritrendi alenee [mg Pt/l]





Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Hoitokalastus on tehokkainta järven hoitoa



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013



Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus



metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Näin järven ravintoketju toimii



Rehevä järvi, paljon ravinteita:

Paljon särkiä

Vähän eläinplanktonia,
koska särjet syövät.

Paljon leviä, koska
niiden syöjiä on vähän.
Joukossa sinilevää ja limalevää

Petokaloja (ihmisten ruokaa)



Särkikaloja (planktonsyöjiä)



Vesikirppuja (eläinplankton)



Leviä (kasviplankton)

Hoitokalastus: vähennetään särkiä

Pienet ahvenet kasvavat
ja muuttuvat petokaloiksi

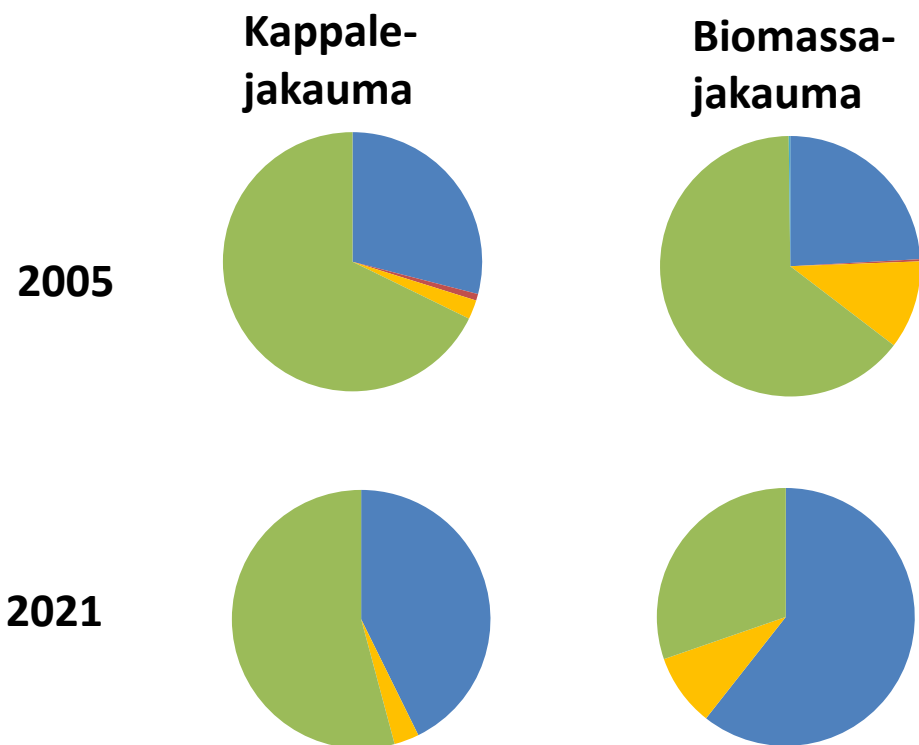
Vesikirput lisääntyvät
koska särkiä on vähemmän

Levät vähenevät, koska
vesikirput syövät ja
niitä on paljon



Vrt . 2005 -> 2021

Ahvenet kasvaneet!





Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Jätevedet pois järvestä



Rakennuttaja:



Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus



OULUN VESI

Suunnittelija: SWECO YMPÄRISTÖ OY

Pääurakoitsija: PERTTI KALLINEN OY

**Heikkisentien / Heikkiläna-alueen
paineviemärin rakentaminen
valmistuu marraskuussa 2014.**



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013



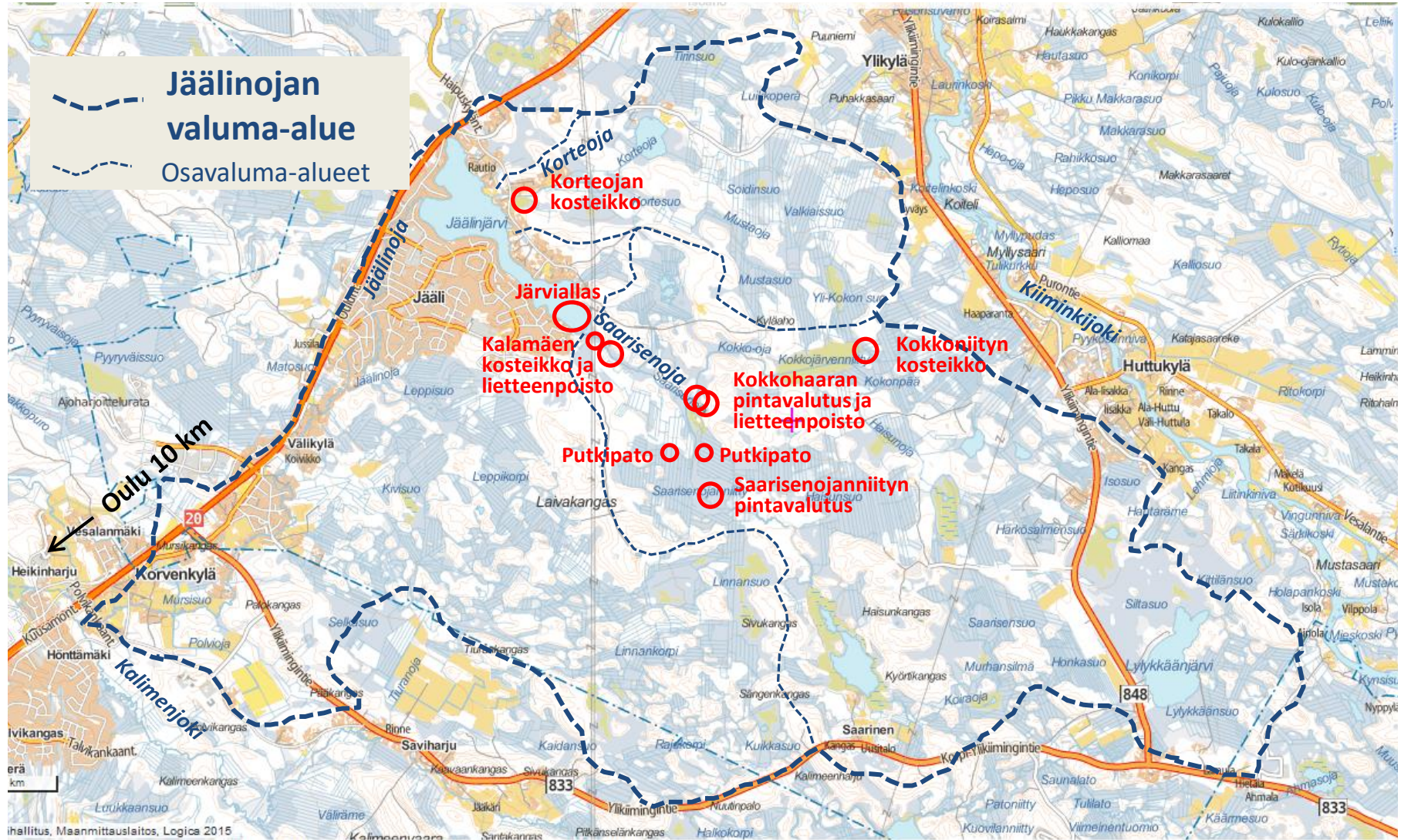
Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus



metsäkeskus

K Supermarket
JÄÄLI

Jäälän vesienhoitorakenteet

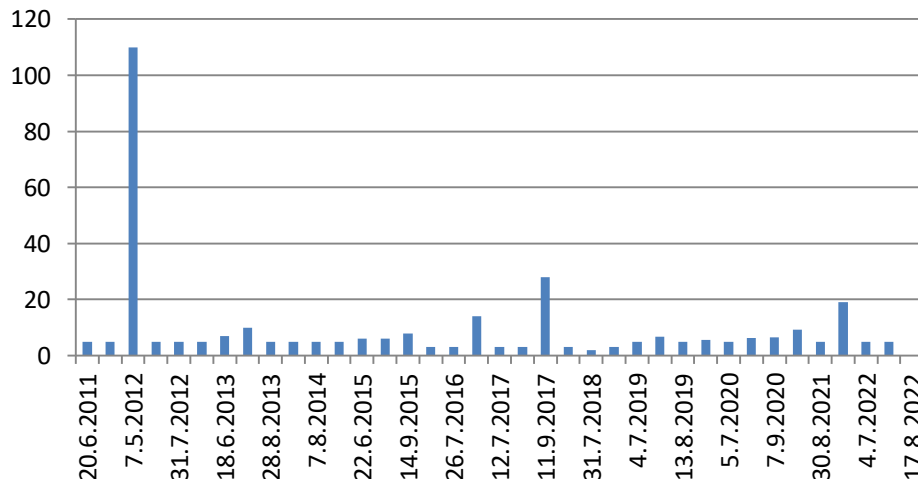
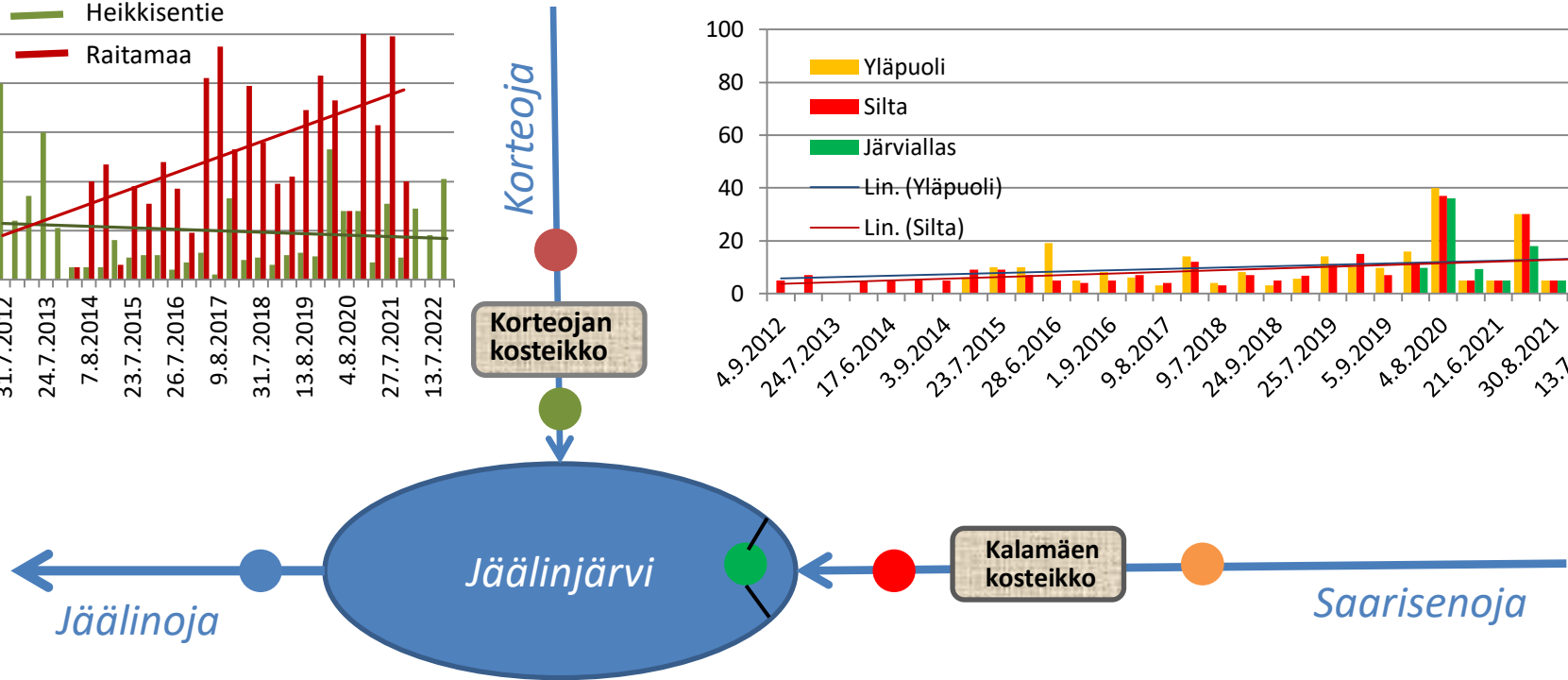
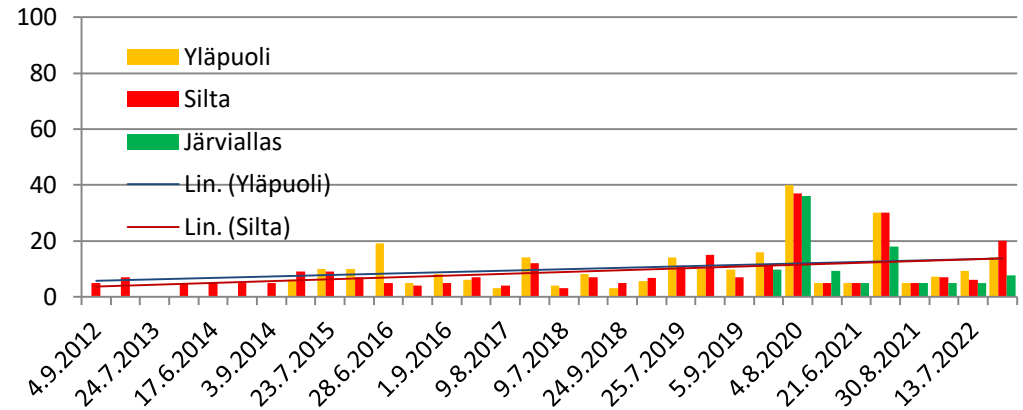
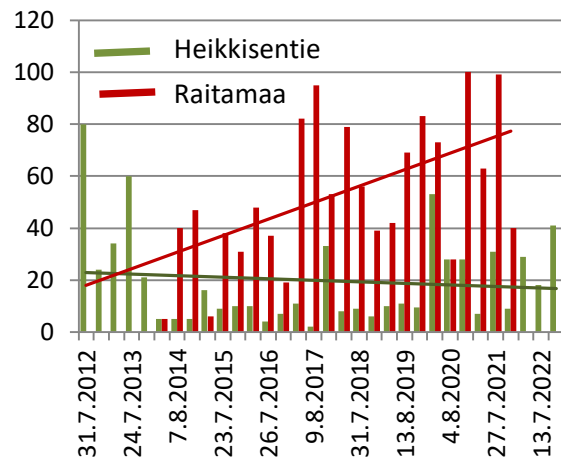


Jäälän vesien tarkkailu -> 2022

Nitraatti – nitriittityppi ($\mu\text{g/l}$)



Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys



Näytepisteet:

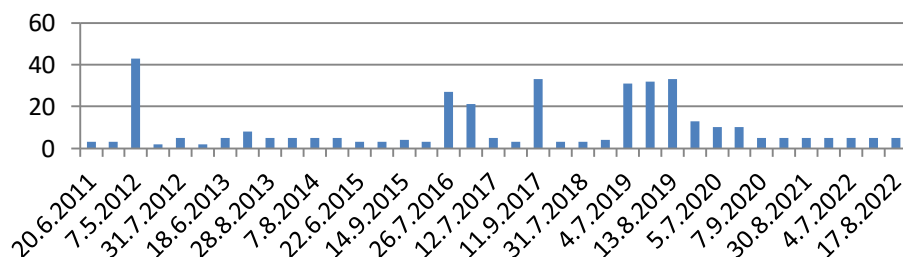
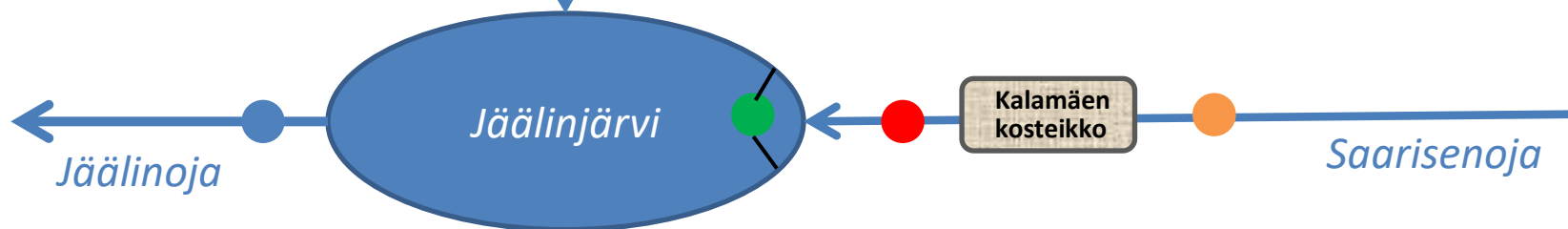
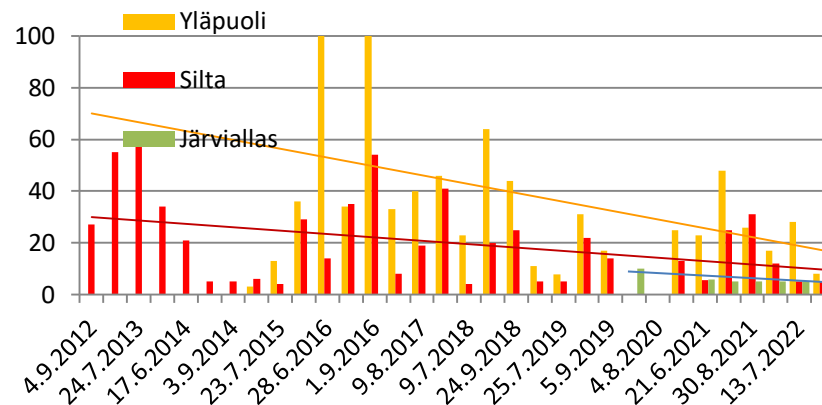
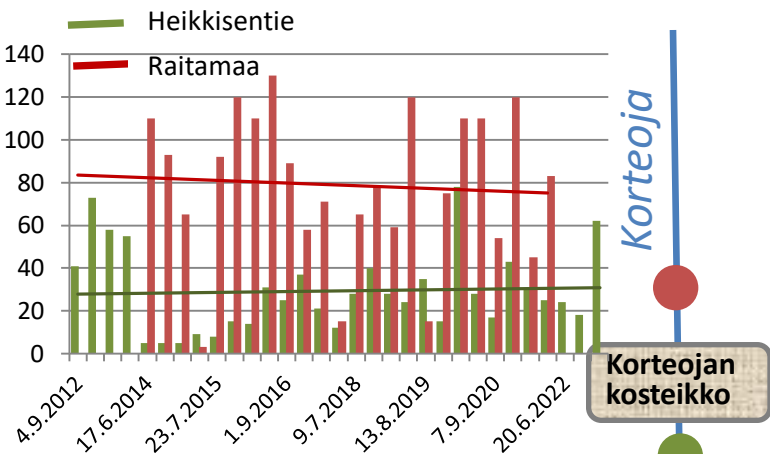
- Jäälinjärvi, lähtevä
- Korteoja, Heikkisentien silta
- Korteoja, kosteikon yläpuoli
- Saarisenoja, Kalamäen silta
- Saarisenoja Kalamäen yläpuoli
- Järviallas

Jäälän vesien tarkkailu -> 2022

Ammoniumtyppi ($\mu\text{g/l}$)



Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys



Näytepisteet:

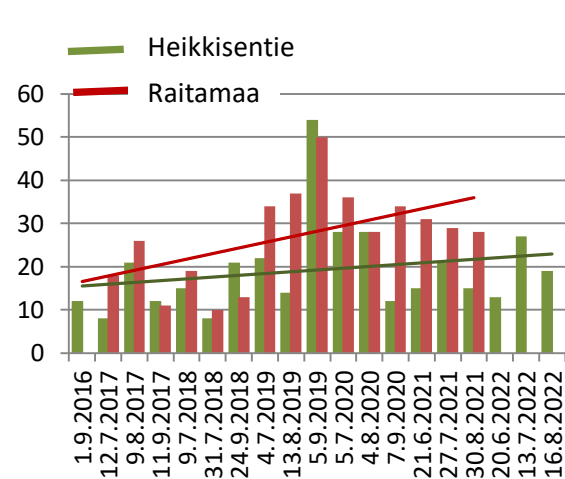
- Jäälänjärvi, lähdevä
- Korteoja, Heikkisentien silta
- Korteoja, kosteikon yläpuoli
- Saarisenoja, Kalamäen silta
- Saarisenoja Kalamäen yläpuoli
- Järviallas

Jäälän vesien tarkkailu ->2022

Fosfaattifosfori ($\mu\text{g/l}$), suodatettu näyte

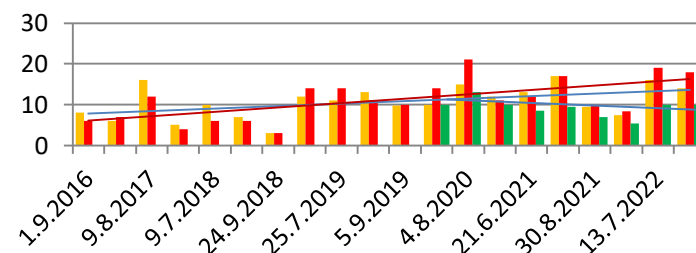
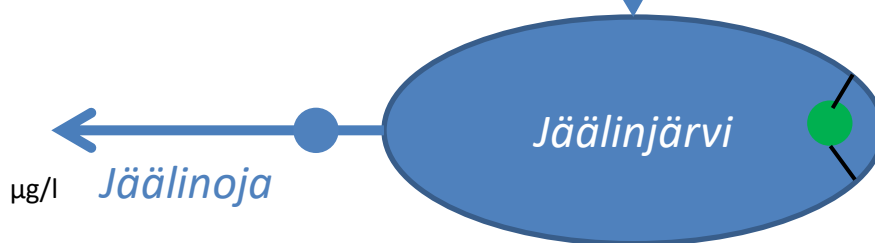


Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys



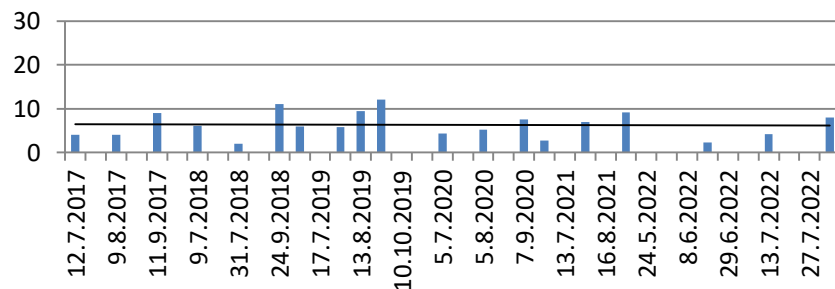
Korteoja

Korteojan
kosteikko



Kalamäen
kosteikko

Saarisenoja



Näytepisteet:

- Jäälänjärvi, lähtevä
- Korteoja, Heikkisentien silta
- Korteoja, kosteikon yläpuoli
- Saarisenoja, Kalamäen silta
- Saarisenoja Kalamäen yläpuoli
- Järviallas



Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Lietteenpumppausta Kokkohaarassa



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

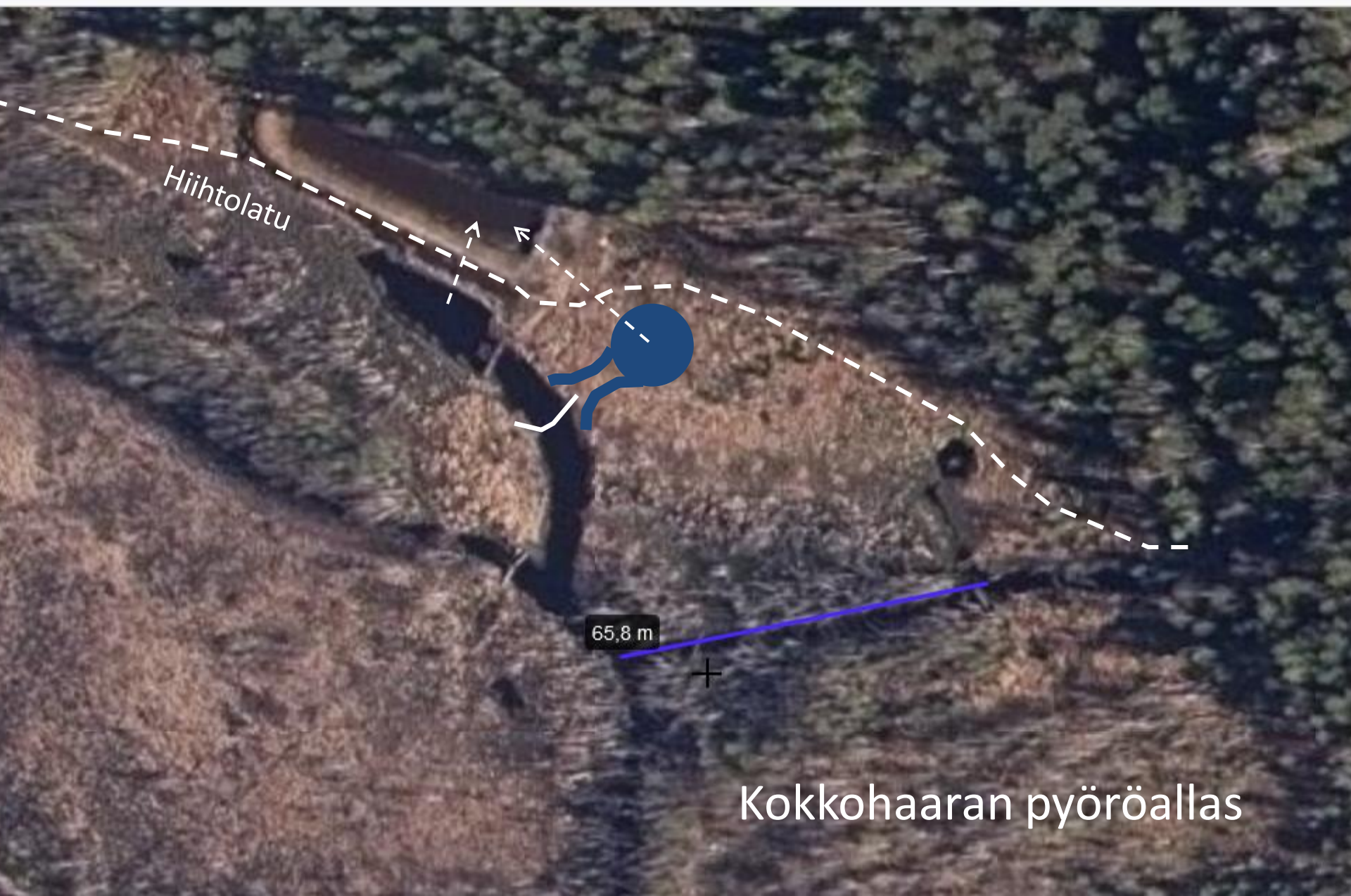


Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus



metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI



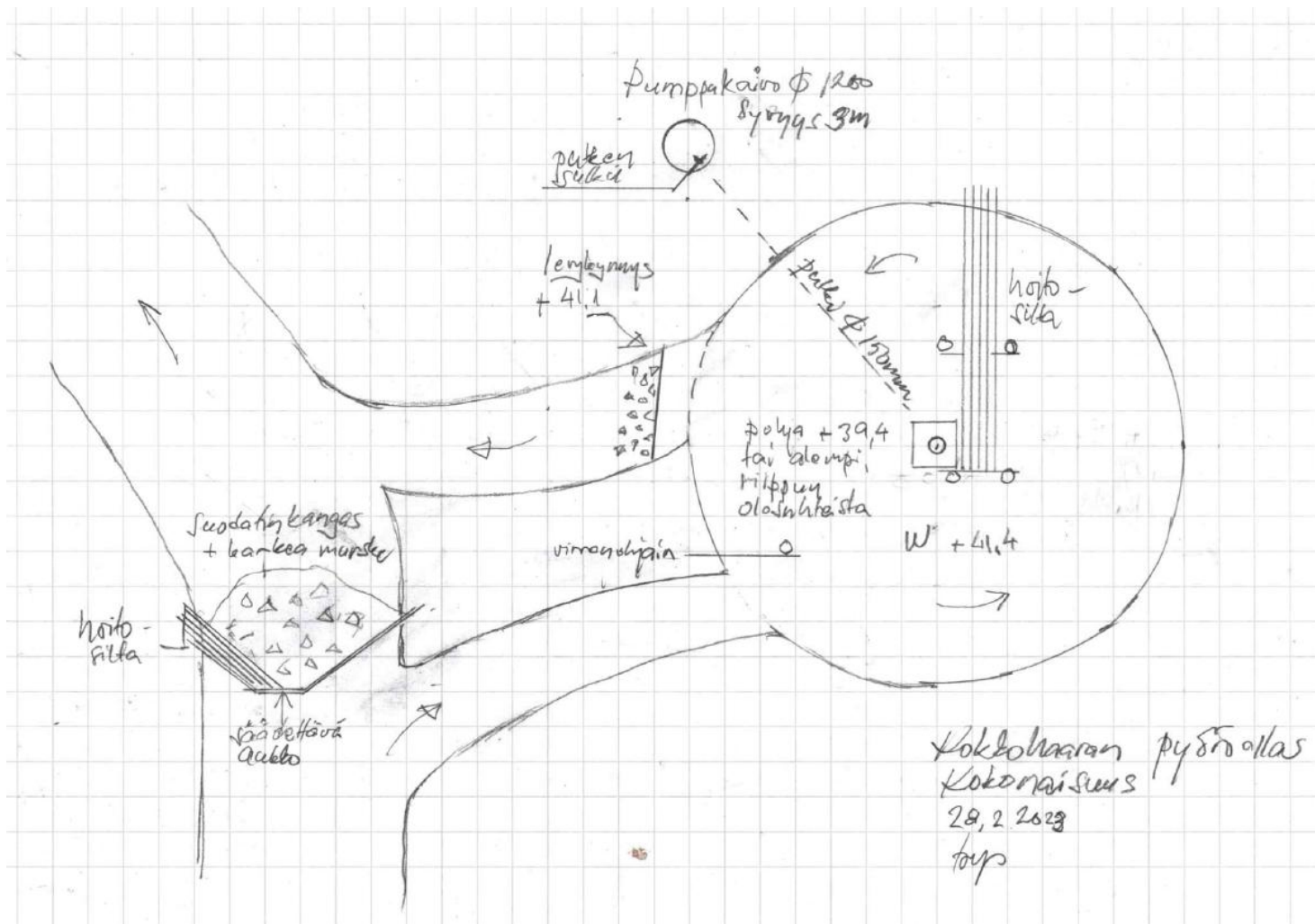
Hiihtolatu

65,8 m

Kokkohaaran pyöröallas



Kokkohaaran pyöröallas



Järvi katkaistiin => 3,5 ha laskeutusallas

Kokkohaara

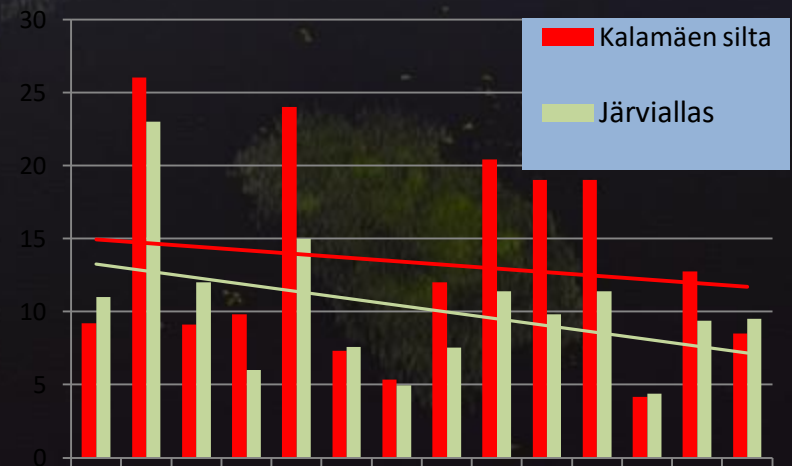
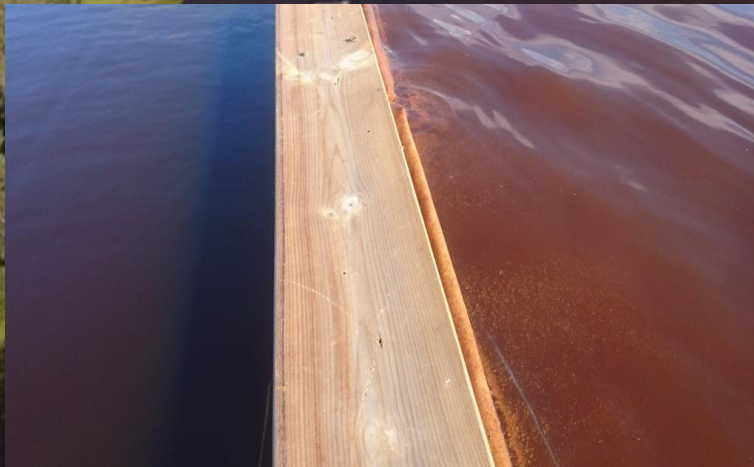
Kuva: Jaco Hubregtse

Kalamäki

Saarisenoja

Järviallas

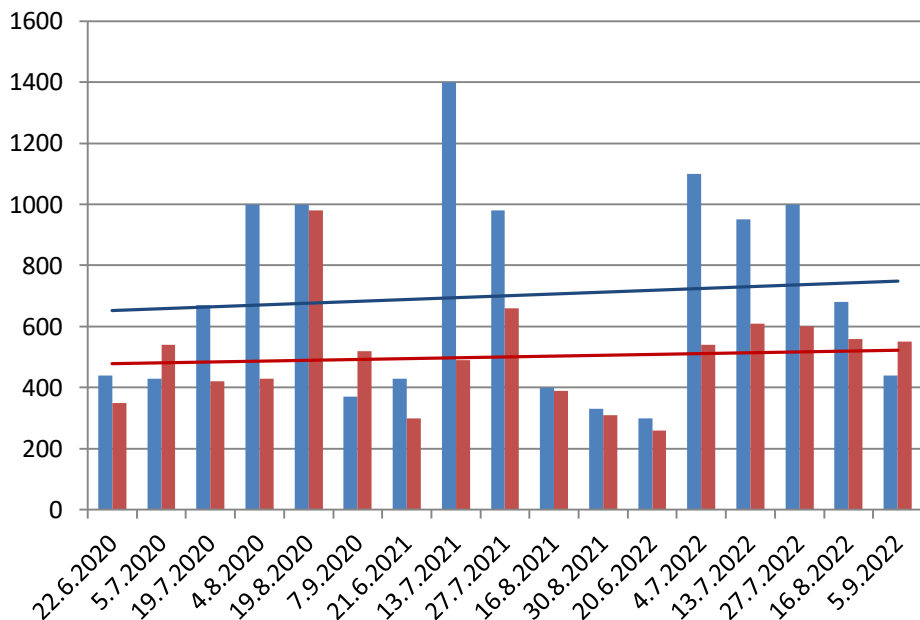
Rauta



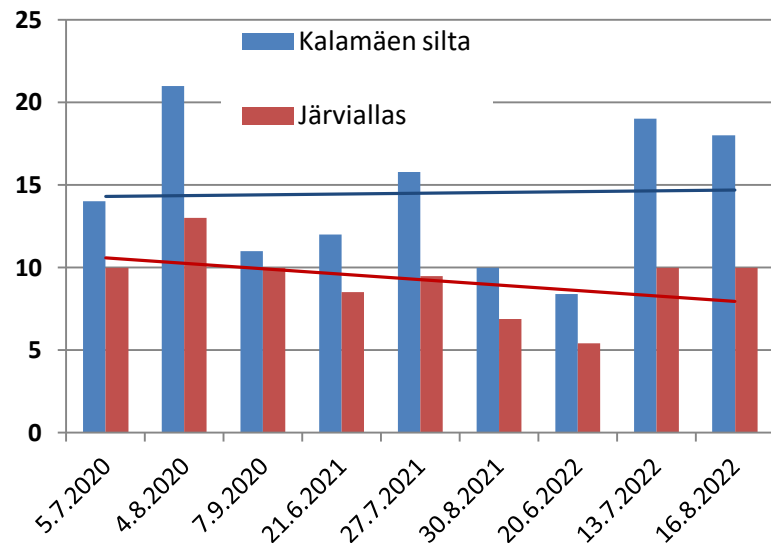


Väriarvot paranevat Fosforia sitoutuu rautaan

Väri mg Pt/l



Fosfaattifosfori µg/l





Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Korteojan pato peruskorjattiin



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013



Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus



metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

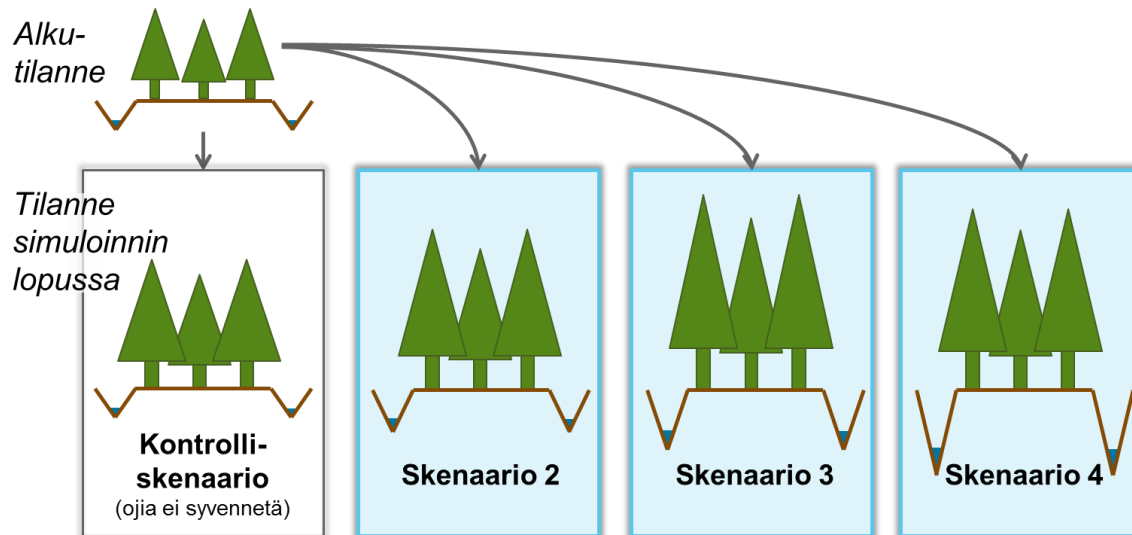
Tutkimalla tietoa

- ☐ Vedenlaadun ja rakenteiden vaikuttavuuden seuranta alusta asti
- ☐ Perustilanteen kokonaisselvitys diplomityönä 2012
- ☐ Pohjasedimenttitutkimus
- ☐ Allaskoe
- ☐ Maksuhalukkuustutkimus
- ☐ Kalastotutkimukset
- ☐ Bioremediaatiotutkimus
- ☐ Suosimulaattori
- ☐ Padotustutkimus
- ☐ Kalojen elohopeatutkimus
- ☐ Rautatutkimus



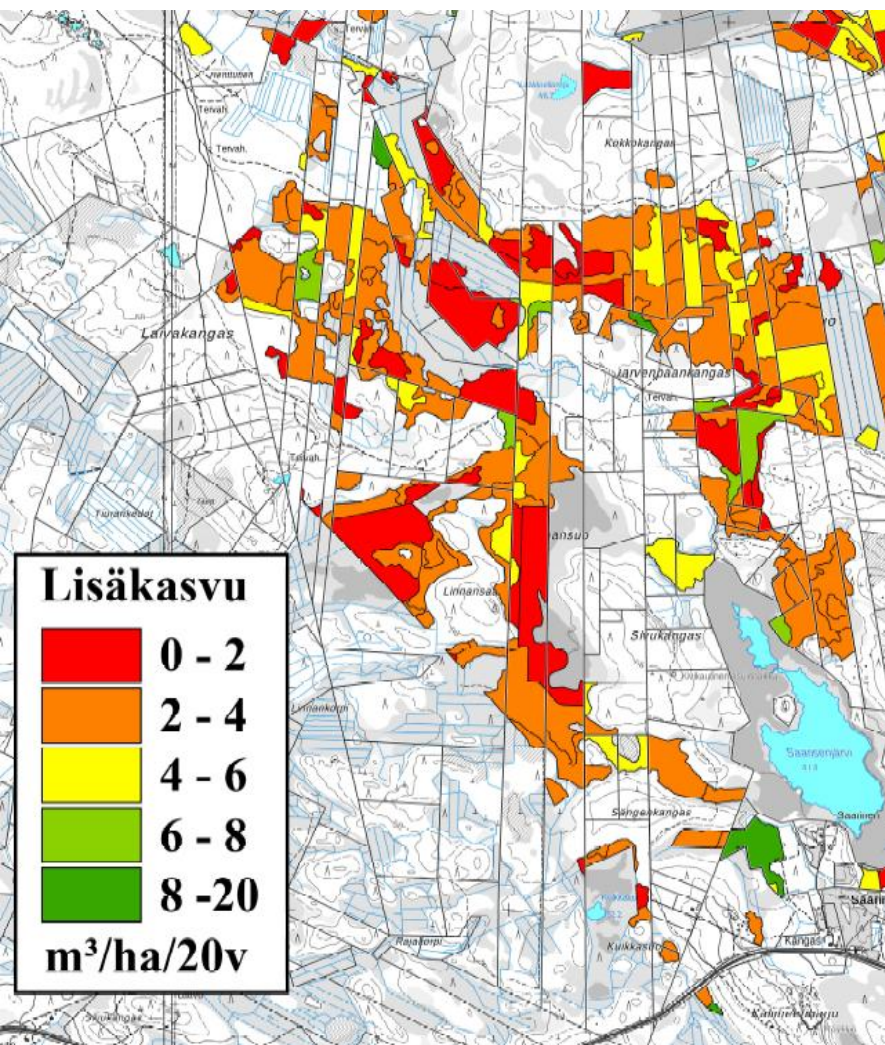
Suosimulaattori SUSI vesiensuojelussa

- Tehdään kunnostusojituksia vain siellä, missä puustolle saadaan ojituksella riittävän suuri lisäkasvu
 - SUSI auttaa löytämään sopivat kohteet
- Vältetään liian syviä ojia: ei turhaa kiintoaine- ja ravinnekuormitusta

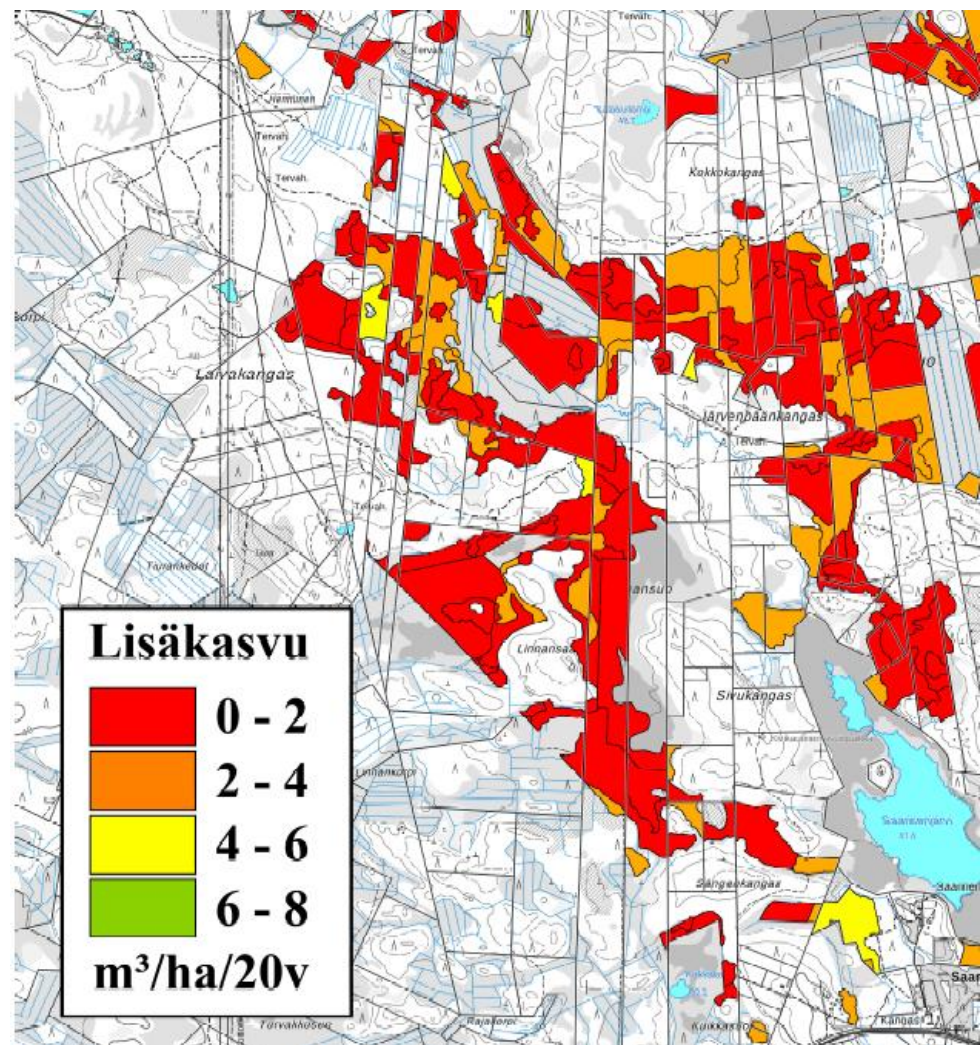


Kunnostusojituksen tuottama lisäkasvu

Ojasyvyys 30 -> 90 cm



Ojasyvyys 50 -> 90 cm



Rautavirta-tutkimus esillä

- SUSI nettiesittely 27.1.2022
- SUSI Huttukylä 2.6.2022
- metsäsertitmk 15.8.2022
- MHY-vierailu 6.10.2022
- Rantapohjan juttu suosimulaattorista 12.5.2022
- Vesistökuunnostusverkoston uutiskirje elokuu 2022
- Vesienhoitotoimikunnan kokous 4.10.2022
- Musiikkitalon vesiseminaari 11.10.2023
- Jäsentiedote 30.12.2022

Valmisteilla: Suometsäilta 24.4.2023

- MTK + VHY
- Luke
- ELY-keskus / yliopisto
- Metsäkeskus
- Metsäteollisuusyritys?



Kouluyhteistyö painopisteenä

- Kummiluokka
 - ulkoluokkatoimintaa (kalapäivä, pilkkitapahtuma)
 - iltakoulu
 - pikkujoulu
- MOK-viikolla ”Kestävä kehitys (Agenda 2030) ja Jäälän vedet
- Nuorten yö –tapahtuma
- Sukupolvivuokailu Jäälän kappelissa (kaikki 7. –luokat)
- Koko koulun Koiteli-kävely 30.5.2023
- Harraste- ja hyvinvointimessut koululla
- Talkoot

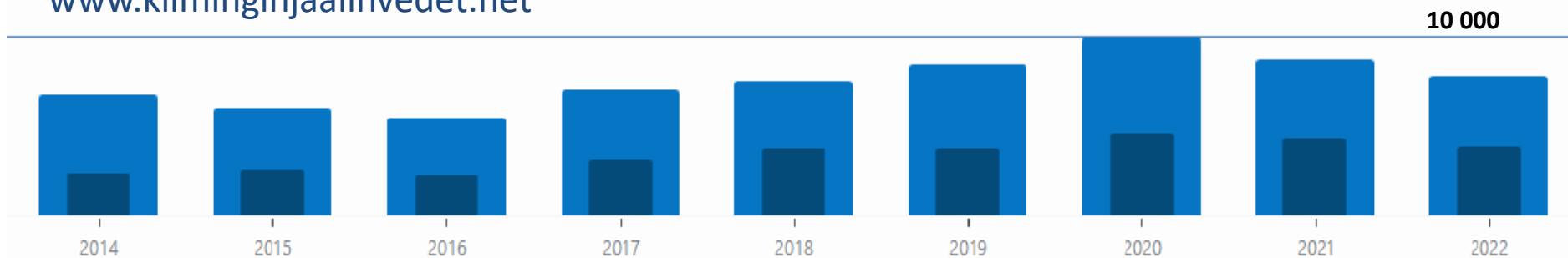




Muuta näkyvyyttä

- Kalevan iso juttu Jäälän aktiivisuudesta 17.1.2022
- Puheenvuoro ympäristöministeriön viestintäkoulutuswebinaarissa
- Lions-järjestön valtakunnallinen kuukausiwebinaari
- Vesistökunnostusverkoston aamukahvi ”sattumuksista”
- Kahden aukeaman juttu Kalevassa Koiteli-reitistä 9.7.2022
- Jäälän venetsialaiset 27.8.2022
- Latukirkko / Ruskakirkko Kalamäessä
- Jäälän Supermarketin katuremontin avajaistapahtuma (makkaratarjoilu)
- Jäälän talvitapahtuma 19.3.2023
- Useita juttuja Rantapohjassa

www.kiiminginjaalinvedet.net



Rahoitusta hyvin

- ELY-keskus
- Metsäkeskus
- Kiimingin kunta
- Oulun kaupunki
- K-Supermarket Jääli
- Jäsenmaksut yht. 350 000 eur

Jääliläisten lahjoitukset 30 000 eur

Leader (Koiteli-reitti) 40 000 eur

Talkoot (15 eur/tunti) 255 000 eur

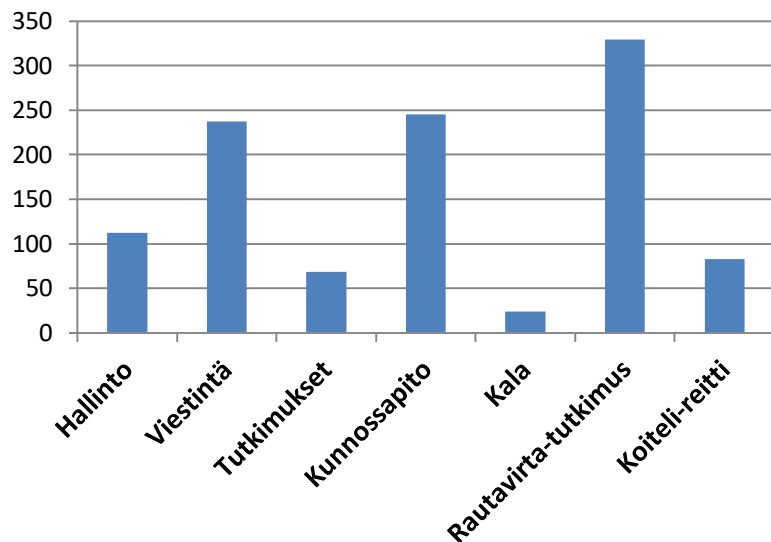
Kaikki yht. 675 000 eur





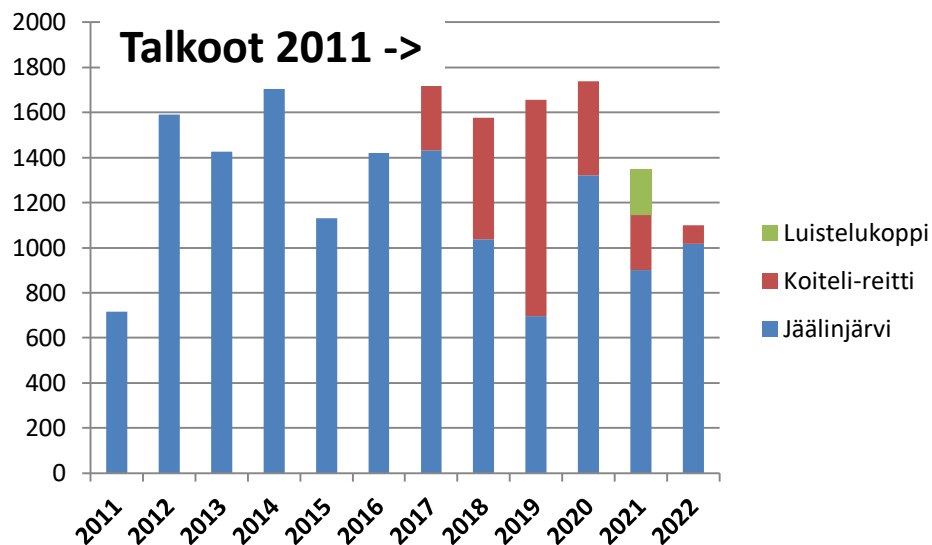
Talkootunnit

Talkoot 2022



Jäälänjärvi 1016 tuntia
Kaikki (ml. Koiteli-reitti) 1098,5 tuntia

Talkoot 2011 ->



Yht. 14 387 tuntia (ilman liitännäisiä)
Kaikki yhteensä 17116 tuntia



Jäälän kehityksen kasvualusta

Järven lisäksi:

- ☐ Koiteli-reitti
- ☐ Maastopyöräily
- ☐ Jääbaana
- ☐ Kouluyhteistyö
- ☐ Luistelukoppi
- ☐ Yhteisöllisyys
- ☐

Toimintatapa:
avoimuus ja luottamus



Toimintaa on huomioitu

2013 Oulainen teko nro 53, Oulun kaupunki

2016 Kestävän kehityksen tunnustuspalkinto; Oulun seudun ympäristötoimi

2017 Innovatiivinen vesistöteko 100 suomalaista vesistötekoa –kampanjassa

2018 Vesistökunnostusverkoston erityismaininta aktiivisesta vesienhoitotyöstä

2018 Kutsu Linnanjuhliin

2019 Vuoden paikallinen kehittäjä; Oulun Seudun Leader

Vesiasioissa Jääli on tunnetumpi kuin Oulu! (?)

Toiminta 2023....

Normaalitoiminta:

- kunnossapito, patojen säätö, lietteenpumppaus
- hoitokalastus
- vesianalyysit; ohjelmaa supistetaan

Investointi

- Kokkohaaran pyöröallas

Tutkimukset:

- rautatutkimus yliopiston kanssa viedään päätökseen
- suovehkan kasvatuskoe Järvialtaassa

Edunvalvonta

- Näppärin kaava: kaupunkikosteikko

Kehittäminen ja viestintä

- vesivision päivitys
- Koiteli-reitin ylläpito ja mahdollinen laajennus



... toiminta 2022

Kustannukset

• Rakenteet	6 500 eur (sis. pyöröaltaan)
• Hoitokalastus	1 300
• Vesistötarkkailu	5 800
• Tutkimukset (omat)	2 800
• Hallinto, viestintä ym.	<u>3 500</u>
Yht.	19 900 eur

Rahoitus

• Avustukset	8 000 eur
• omarahoitus (ml talkoo)	11 300
• virkatyö	<u>1 000</u>
Yht.	20 300 eur

Ylijäämä

400 eur



Hallitus ja toiminnantarkastus 2023

Puheenj. Jaakko Laine

Jäsenet:

Eero Laine, varapj.
Birger Ylisaukko-oja (siht.)
Markku Vuolteenaho
Ismo Karhu
Jouko Uusitalo

Varajäsenet numerojärjestyksessä:

1. Tuure Mäkelä
2. Iiro Sarjanoja
3. Hannu Säävälä
4. Jukka Heikkinen
5. Pekka Pinola

Toiminnantarkastus:

Tuomo Sahlström, varsinainen
Risto Lohi, vara